

کارزاری برای ثبت روز تاریخ و بزرگداشت مورخ

تعدادی از پژوهشگران حوزه تاریخ معاصر در اقدامی مهم اقدام به راه‌اندازی پویش ثبت روز ۱۹ مهر به عنوان «روز بزرگداشت تاریخ و مقام مورخ» کرده‌اند. محمد دروگر، پژوهشگر ضمن اعلام این خبر گفت: «در فاز اولیه این طرح، قریب به ۶۰نفر از علاقه‌مندان و فعالان حوزه فرهنگ بیابیه این پویش خطاب به رئیس‌جمهور را امضا کرده‌اند.» در حال حاضر این پویش در سایت کارزار ثبت شده و دروگر از تمام فعالان عرصه فرهنگ، هنر و تاریخ دعوت کرده به این پویش بپیوندند و نام خود را در آن ثبت کنند. در متن این درخواست خطاب به رئیس‌جمهور به عنوان رئیس شورای عالی انقلاب فرهنگی آمده‌است:

«گرچه امروزه قدر و قیمت «تاریخ و علم تاریخ» برعهده جهانیان واضح و آشکار است اما همه‌کس به اهمیت علم تاریخ به یک اندازه وقوف ندارند. توجه و التفات به تاریخ و تاریخی فکر کردن، شأنی از شؤنن انسان است. در میان موجودات زنده، تنها انسان است که تاریخ دارد؛ به این معنی که به تاریخ داشتن خود و اشیا و امور دیگر آگاهی دارد. می‌توان گفت انسان‌ها هرچه از این حیث آگاه‌تر باشند، فرهیخته‌تر و فکورترند.

تاریخ برای جامعه به منزله حافظه برای افراد است. همان‌طور که فرد اگر حافظه خود را از دست دهد، هویت خود را از دست می‌دهد و نمی‌تواند بدون رجوع به گذشته و درک آن، هویت خود را احراز کند، جامعه نیز بدون رجوع به گذشته و درک آن، جامعه‌ای بی هویت و فرهنگ خواهدبود و درست به همین دلیل می‌باید گفت میان فرهیختگی و داشتن شعور تاریخی و تعبیری دیگر، داشتن حس تاریخی، رابطه‌ای تنگاتنگ برقرار است.

کسی که در درک وقایع و حوادث روزگار خود و در تجزیه و تحلیل و تبیین آنها از تاریخ مدد نجوید و سیر تاریخی امور منتهی به آن وقایع و حوادث را در نظر نیاورد، نمی‌تواند درک درستی از آنها داشته‌باشد. واقعیت شبیه یک حجم است که حوادث و وقایع امروز تنها سطحی از آن حجم محسوب می‌شود و همان‌طور که سطح بدون حجم قابل تصور نیست، انقطاع وقایع و حوادث امروز از وقایع و حوادث گذشته نیز، ممکن و معقول نیست.

با وجود چنین اهمیتی متأسفانه توجه به تاریخ و تاریخ‌نگاری علمی در جامعه **ما** به محاق فراموشی رفته و عموم افراد جامعه دچار دروغ‌ها و ناراستی‌های شبکه‌های دروغ‌پرداز و معاند‌صدایرانی شده‌اند. به همین دلیل ما دانش‌آموختگان و پژوهشگران جامعه تاریخ ایران اسلامی از حضرتعالی و سایر اعضای محترم شورای عالی انقلاب فرهنگی خواستاریم با ثبت روز ۱۹مهر به عنوان «روز تاریخ و بزرگداشت مقام مورخ» در جهت حفظ و حراست از هویت تاریخی ایران اسلامی کمک‌رسان ما باشید.

و من...! التوفیق و علیه التکلان»

علاقه‌مندان می‌توانند برای پیوستن به این کارزار و امضای بیابیه به لینک زیر مراجعه کنند.
www.karzar.net/history-day

راش[فیلم]

دومین قسمت سه گانه «۱۹» کلید خورد

فیلم کوتاه «۱۹» به تهیه‌کنندگی و کارگردانی سیاوش اسد که دومین قسمت از سه‌گانه‌ای درباره بیماری کرونا است، در تهران کلید خورد. سه‌گانه «۱۹» درباره شهری آشفته، تحت‌تاثیر ویروس کووید- ۱۹ است که در آن مردم با وجود سطوح مختلف اجتماعی، قربانیانی هستند که باید برای زنده ماندن دست به هر کاری بزنند.

قسمت اول این سه‌گانه درباره برخی افرادی است که بعد از ویروس کرونا دچار فقر فرهنگی و اقتصادی شده‌اند و در فشار روحی شدید قرار دارند که همین مساله باعث شده دست به هر جنایتی بزنند ...

در خلاصه داستان فیلم آمده است: احمد، کارمند شهرداری در شرایط کرونا با مریضی دختر خود دست و پنجه نرم می‌کند...

بازیگرانی که تابه‌حال جلوی دوربین رفته‌اند، عبارتند از: بابک نوری، کاوه دهقانپور، شیوا عبداللطخواه، رضا ضامنی، بهروز دهش، محمود جعفری، بازیگران کودک: النا منیعی، آلا مصائبی و با معرفی درسا آقاجانیور.

دیگر عوامل این فیلم کوتاه عبارتند از: انتخاب بازیگر: سحر نظام‌دوست، بازنویس نهایی و تهیه‌کننده و کارگردان: سیاوش اسد، نویسنده: سمیه ساجد، مشاور

بزرگداشت سپیده کاشانی

مراسم بزرگداشت سپیده کاشانی و رونمایی از کتاب «سپیده سخن» همزمان با روز قلم برگزار می‌شود. به گزارش ایسنا، این برنامه به همت انجمن آثار و مفاخر فرهنگی و با همکاری اداره فرهنگ و ارشاد اسلامی کاشان از ساعت ۱۴ تا ۱۶ در فضای مجازی برگزار می‌شود. این برنامه به‌صورت زنده از صفحه اینستاگرام انجمن به نشانی: instagram.com/anjomanasarmafakher* پخش می‌شود.

در روز قلم، رفته ایم سراغ این‌که ما ایرانی‌ها چقدر به نوشتن علاقه داریم؟

از هر ۶۶۷ ایرانی یک نفر نویسنده است

نتایج این بررسی نشان می‌دهد که از قضا

ما دیگر ملت شعر نیستیم و آن‌طورها هم که می‌گویند

هرکس از مادرش قهر می‌کند می‌رود نویسنده می‌شود نیست

❏ یکی از مرسوم‌ترین فعالیت‌ها در مطالعات مرتبط با صنعت نشر، سنجش سرانه مطالعه است؛ فعلی‌تی که اغلب نتیجه‌ای اسفبار به دنبال دارد و همراه است با ناامیدی و غبن و حسرت. هر سال آمارها از سقوط فاجعه‌بار ساعت‌ها به دقیقه‌ها و آنگاه ثانیه‌ها حکایت کرده‌اند. در این میان، مسؤولان با ارائه طرح و برنامه‌هایی شعارزده و ناکارآمد و تزئینی خواسته‌اند میزان مطالعه در جامعه را ارتقا دهند که خب نتایج نشان می‌دهد در این مقوله، مطلقاً موفقیتی کسب نکرده‌اند.

آنها وقتی دیده‌اند نتایج اجرای طرح‌های ناکارآمدشان، مطلوبیتی به دنبال نداشته‌به، به‌خلاف در روش‌های اخذ آمار روی آورده‌اند. لابد خاطراتن هست که چند سال پیش، وقتی آمارها از خیز بلند سرانه مطالعه خبر می‌دادند و این در حالی بود که هیچ تغییر و تحولی را به‌عینه نمی‌شد در رفتار مطالعاتی مردم رصد کرد، لو رفت که مسؤولان، هرگونه مطالعه کاذبی را هم در سنجش سرانه محاسبه کرده‌اند؛ از خواندن نام‌تجاری خمیردندان اول صبح برای مسواک‌کردن دندان‌ها گرفته تا چشمی که مردم در طول روز ممکن است روی نوشته‌های بیلبوردهای تبلیغاتی چرخانده باشند و... اینها را هم جزو دقایق مطالعه ما ایرانیان محاسبه کرده بودند تا به‌صورت نمایشی و دروغین، از بار سنگین فاجعه سرانه نزدیک به صفر مطالعه بکاهند. غافل از این‌که پاک‌کردن صورت‌مسائل، مشکلی را مرتفع نمی‌کند بلکه از قضا چرک دمل را مخفی نگاه می‌دارد تا به باقی عضلات فرهنگ نحیف حمله ببرد و از کار بیندازدشان.

امروز اما با سرانه مطالعه کاری نداریم؛ سرانه‌ای که به لطف تلاش‌های جانکاه مسؤولان مربوط، هیچ‌گاه ادوات لازم برای محاسبه و بررسی‌اش را در اختیار نداشته‌ایم. روز قلم است و به همین فراخور از آن سو به ماجرا نگاه کرده‌ایم؛ از سویی که نه به مطالعه، بلکه به تولید متن برای مطالعه مربوط است. چقدر کتاب منتشر می‌کنیم؟ اگر بخواهیم ببینیم از جمعیت ۸۴ میلیونی، چند نفر و چند درصد از مردم، در کار تولید کتاب هستند، چه روش محاسباتی را باید در پیش بگیریم؟ می‌گویند میزان انتشار کتاب از تعداد کتابخوان‌ها پیشی گرفته؛ تا چه حد می‌توان این گزاره را بر اساس آمار به تحلیل نشست؟

❏ سال کرونا؛ هر ۶۶۷ ایرانی، یک نویسنده و مترجم

تازه‌ترین آمار ماهانه‌ای که خانه کتاب و ادبیات ایران از کتاب‌های منتشرشده ارائه داده، مربوط به دی‌ماه سال گذشته بوده است. البته همواره کمی زمان برای محاسبه نهایی لازم است و از این رو همیشه تازه‌ترین آمار برای دو سه ماه پیش است. اما این بار شش ماه تأخیر در کار بوده است. بر این اساس، همه اعداد و ارقامی که در این گزارش به آنها استناد خواهیم کرد، تا دی ماه سال گذشته را مدنظر دارند. از سویی آمار ماهانه خانه کتاب در فروردین‌ماه سال گذشته ارائه نشده است، هم به دلیل تعطیلی نیمی از ماه در چاپخانه‌ها و دفاتر نشر و هم به علت تعطیلی کلی بابت شیوع ویروس کرونا. بنابراین ما برای این‌که در محاسبات‌مان به بازه‌ای ۱۲ ماهه برسیم، از دی ماه ۱۳۹۸ تا دی‌ماه ۱۳۹۹ را به عنوان بازه‌ای یک‌ساله در نظر گرفته‌ایم. همچنین برای مقایسه آمار با مدت مشابه پیش از آن به دی‌ماه ۱۳۹۷ تا آذرماه ۱۳۹۸ هم سری زده‌ایم.

از دی‌ماه ۹۸ تا دی‌ماه ۹۹، دقیقاً ۱۲۵ هزار و ۹۴۴ عنوان کتاب ترجمه و تالیف برای اولین بار منتشر شده‌اند. یعنی با چاپ‌های مجدد کاری نداریم.

واپسین آمار جمعیتی در سال گذشته نیز مربوط به اردیبهشت‌ماه است؛ چیزی حدود ۸۳ میلیون و ۵۰۰ هزار نفر. پیش‌بینی‌ها هم در آن زمان از این حکایت داشته که جمعیت تا پایان سال ۹۹ یعنی بازه زمانی مدنظر ما به ۸۴ میلیون نفر خواهد رسید. حالا اگر بنا بر جمعیت ۸۴ میلیونی بخواهیم حساب کنیم از هر چند ایرانی یکی‌شان کتاب نوشته یا ترجمه کرده، به عدد ۶۶۷ می‌رسیم. به لحاظ درصد هم می‌شود چیزی حدود ۰٫۰۱ درصد؛ یعنی در سال گذشته بسیار بسیار کمتر از یک درصد ایرانی‌ها نویسنده یا مترجم بوده‌اند. این را هم در نظر بگیرید که فرض می‌کنیم هر کتاب را یک نویسنده نوشته باشد. یعنی یک نویسنده چند عنوان کتاب منتشر نکرده باشد و در عین حال یک کتاب را چند نویسنده ننوشته باشند.

سنگری دبیر علمی کنگره شعر دفاع مقدس شد

محمدرضا سنگری با حکمی از سوی سردار کارگر به عنوان دبیر علمی بیست‌وسومین کنگره سراسری شعر دفاع مقدس معرفی شد. بنا به گزارش فارس از سوی سردار بهمن کارگر، رئیس بنیاد حفظ آثار و نشر ارزش‌های دفاع مقدس احکامی صادر و توسط امیر سرتیپ سهرابی به محمدرضا سنگری، دبیر علمی بیست‌وسومین کنگره سراسری شعر دفاع مقدس و مسعود امیرخانی، دبیر دهمین دوره جایزه ادبی یوسف اهدا شد.

از هر ۷۵۶

ایرانی یک نفر نویسنده

و مترجم بودند آماری که

در سال گذشته ارتقا پیدا کرده

و به یک نویسنده به ازای

هر ۶۶۷ نفر

رسیده است

❏ سال پیش از کرونا؛ هر ۷۵۶ ایرانی یک نویسنده و مترجم

همین محاسبه را اگر برای یک سال پیش از آن صورت دهیم به چه اعداد و ارقامی خواهیم رسید؟ برای دی ماه ۱۳۹۷ تا آذرماه ۱۳۹۸ نیز آمار ماهانه انتشار کتاب‌ها را از خانه کتاب و ادبیات ایران می‌توان دریافت کرد. جالب است که در این بازه زمانی، ۱۰۹ هزار و ۷۶۲ عنوان کتاب تالیف و ترجمه شده است. دقت داشته باشید که این بازه پیش از اعلام رسمی شیوع ویروس کرونا در ایران است اما خلاف آنچه گمان می‌شود کرونا برخی مسیرها را مسدود کرده باشد، ظاهراً روند انتشار کتاب‌ها را چندان مختل نکرده است. حتما مصائبی با شیوع ویروس روبه‌روی ناشران و مولفان و مترجمان قرار گرفته است و نمی‌شود انکارشان کرد اما دست‌کم در کمیت انتشار، افزایش آمار در ۱۲ ماه بعدی که ۱۱ ماه آن مصادف با شیوع کرونا بوده، چشمگیر بوده است. بگذریم.

جمعیت را هم باید از کمی پیشتر محاسبه کنیم تا زمستان ۱۳۹۸، جمعیت حدود ۸۳ میلیون نفر بوده است. حالا اگر نسبت ۱۰۹ هزار و ۷۶۲ عنوان کتاب را با این جمعیت محاسبه کنیم، می‌شود هر ۷۵۶ ایرانی یک نویسنده یا مترجم.

❏ کار، کار قرظینه است

خب با این اوصاف ظاهراً باید بگوییم کرونا ما را نویسنده کرده است! دست‌کم این‌طور به نظر می‌رسد که در سال کرونا، تعداد نویسنده‌ها، مترجم‌ها و کتاب‌هایی که منتشر کرده‌اند، افزوده شده است. ممکن است کار، کار قرظینه‌های‌گاه و بیگاه خانگی باشد. ایرانیان ظاهراً فرصت بیشتری داشته‌اند که چیزی بنویسند یا ترجمه کنند.

ترانه سرای دگردیسی

۳ کتاب ترانه و شعر و ترجمه

از محمد سرو منتشر شده است

محمد سرو را به فعالیت‌های رسانه‌ای و شعرهایش که در نشریات منتشر شده‌اند می‌شناسیم. شاعری ۳۶ ساله که در انجمن‌های ادبی همدان و نیز فضای رسانه‌ای و فرهنگی آن دیار بالیده و حالا با انتشار سه کتاب، به فعالیت‌های مرتبط با ترجمه و شعرهایش سرو و سامانی داده‌است.

یکی از این کتاب‌ها «هیاهوی خاموشی» است؛ ترجمه برگزیده‌ای از ترانه‌های غربی همراه با تحلیل. در این اثر، مانی و میثم مظاهری نیز او را یاری داده‌اند. کشف پشت پرده ترانه‌های تأثیرگذار جهان، هدفی است که مترجمان و گردآوردندگان این کتاب را به تألیف آن واداشته‌است. این کتاب بررسی، تحلیل و ترجمه ترانه‌هایی است که حرفی برای گفتن دارند و در زمان انتشار و پس از آن تأثیرگذار بوده‌اند تا آنجا که به بسیاری از زبان‌های جهان بازخوانی شده و در فرهنگ‌های متفاوت تأثیرات متفاوت داشته‌اند. در این کتاب مجموعه‌ای از ترانه‌های انگلیسی از گروه‌ها و افراد پیشتاز در موسیقی غرب گزینش شده؛ ترانه‌هایی که ممکن است افراد

شعر

سال‌های کرونا

می‌گویند ما ملت شعر هستیم. می‌گویند همه‌مان به‌نوعی عموماً بدون ارائه سند و مدرک و آمار هم مطرح است و پنج نفر، یک نفر به شعر و شاعری مشغول است. تاکنون و مبتنی بر آمار و ارقام در این باره منتشر نشده‌است و مجلات ادبی در دو سه دهه اخیر رجوع کنیم به گزارش‌ش تیر ۱۳۷۲ در این رابطه برمی‌خوریم؛ گزارشی درباره رکورد ایران. در این گزارش آمده، می‌گویند ۸۰ هزار ایرانی هر روز این گزارش به گفته‌ای از محمد علی اسلامی ندوشن، چندی پیش از آن به رقم ۱۸ هزار نفر شاعر رسیده بود. آمده تعداد کسانی که شعرهایشان را چاپ می‌کنند، اعداد است و نیز اشاره شده که رقم تولید سالانه شعر ۵۰ هزار بیت است.

حالا آمار خانه کتاب و ادبیات ایران در رابطه با انتشار کتاب یک‌سال گذشته به ما چه می‌گوید؟ البته آمار انتشار کتاب به صورت تفکیک‌شده منتشر نمی‌شود. آماری که خانه کتاب صورت ماهانه در اختیار قرار می‌دهد، کتاب‌های مرتبط با اد می‌زند. از بازه زمانی دی ۹۸ تا دی ۱۳۰۹ هزار و ۳۱۳ کتاب تأثیر مختلف ادبیات منتشر شده است.

حالا اگر در نظر بگیریم همه این تعداد کتاب ا در باشند که حتماً این‌طور نیست، این رقم اصلاً چه دست‌کم با تاسی به چنین آماری، مطلقاً نمی‌توان هستیم.

از سوی دیگر، مقایسه این آمار با آمار سال منتهی به آن کرونا در ایران نشان می‌دهد کرونا، شعر و شاعری را تا چیزها از رونق انداخته است.